

Tiszta és méltányos energiaátállást mindenkinek!

Európának az alacsony szén-dioxid-kibocsátású társadalom felé történő elmozdulása egyre kézzelfoghatóbbá válik. A kohéziós politikával kapcsolatos, 2021-2027 közötti javaslatok nem csupán felgyorsítják az energia- és éghajlatpolitikai célok irányába tett lépéseket, hanem ezzel egyidejűleg támogatják a gazdasági növekedést, munkahelyteremtést és vállalkozásalapítást, a befektetési lehetőségeket és a fenntartható energiához való igazságosabb hozzáférést.

Atiszta és méltányos energiaunióra irányuló megoldások kidolgozásához az egész társadalmat mozgósítani kell. Minden érdekelt félnek szerepe van abban, hogy Európa teljesítse a kölcsönösen megállapított, 2020-ra és 2030-ra vonatkozó energia- és éghajlatpolitikai céljait, valamint a Párizsi Megállapodás szerinti, az éghajlatváltozás megfékezésére irányuló kötelezettségvállalásokat.

Az energiaátállás ráadásul az európai gazdaság modernizálásához is hozzájárul. Fellendítheti a gazdasági növekedést, a beruházásokat és a technológia terén betöltött vezető szerepüket, elősegítheti a regionális fejlesztést, tisztább, egészségesebb környezetet eredményezhet, és javíthatja a tisztább, biztonságosabb energiához való hozzáférést.

Csak az energiaágazatban jelentős, 400 milliárd EUR körüli beruházásokra lesz szükség 2021-2030 között, főként az energiahatékonyság, megújuló energiaforrások és infrastruktúrák terén, emellett pedig a hagyományos ágazatokról, például a

ENERGIAUNIÓ-ÉPÍTÉSI STRATÉGIA

Az európai energiaunió biztosítja Európa számára a megbízható, megfizethető és éghajlatbarát energiaellátást. Az EU 2015-ben előterjesztett energiaunió-építési stratégiája öt, egymást kölcsönösen erősítő és egymással szorosan összefüggő dimenzióból áll:

- › Biztonság, szolidaritás és bizalom
- › Teljesen integrált belső energiapiac
- › Energhatékonyság
- › Éghajlatpolitikai intézkedés – a gazdaság dekarbonizációja
- › Kutatás, innováció és versenyképesség

ÉGHAJLAT- ÉS ENERGIAPOLITIKAI CÉLOK

szénről történő átállásnak is lesznek társadalmi költségei. Az EU kohéziós politikája segítheti a régiókat és városokat abban, hogy hatékony megoldásokat dolgozzanak ki a tiszta energiára történő, méltányos és hatékony átállásra, amelyek tükrözik az Európa egyes részeiben fennálló körülmények sokféleségét.

A kohéziós politika a jelenlegi 2014-2020 közötti időszakban már most támogatja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákkal és szolgáltatásokkal kapcsolatos partnerségeket, alulról felfelé irányuló megoldásokat és intelligens szakosodást. Ezek a megoldások minden, többek között a közlekedési ágazatban is elősegítik a fenntarthatóbb energiahasználatot, az intelligens hálózatokhoz való fokozottabb hozzáféréssel együtt. 2017 végére a kohéziós politikából juttatott mintegy 34,5 milliárd EUR finanszírozást – a 2014-2020 közötti időszakra tervezett 69 milliárd EUR értékű finanszírozás felét – kötötték le az energiauniót támogató projektekre.

ENERGIAHATÉKONY LAKÁSOK LITVÁNIÁBAN

Litvániában az Európai Regionális Fejlesztési Alapból a 2014-2020 közötti időszakban juttatott mintegy 314 millió EUR-t a régi többlakásos társasházak és épülettömbök felújítására használják fel, hogy ezáltal növeljék ezen épületek energiahatékonyságát. A korszerűsítés várhatóan akár 60%-kal csökkentheti 30 ezer család energiafogyasztását. 2017 végéig 750 épületet újítottak fel, ami 19 ezer családot érintett, mintegy 400 épület felújítása volt folyamatban, és további 700 felújítás szerepelt a tervekben.

Az átállás felgyorsításának elősegítése

A 2021-2027 közötti kohéziós politikai javaslatok a prioritások rövidebb, modernebb felsorolását kínálják, amely az intelligens, zöld, alacsony szén-dioxid-kibocsátású, szociálisabb, összekapcsoltabb és a polgárokhoz közelebb álló Európára összpontosít. E javaslatok rugalmasságot biztosítanak, és megkönnyítik a szakpolitikai területeken és régiókon átívelő integrált megközelítések kidolgozását, ami felgyorsíthatja az energiaátállást.

Mivel a kohéziós politika a beruházásokat immár kevesebb témára összpontosítja, arra tud koncentrálni, ami elengedhetetlen a versenyképesség, valamint a globalizációs kihívásokhoz és a technológiai változásokhoz szükséges strukturális kiigazítások szempontjából. Ezzel egy időben elkerüli az erőforrások felaprózódását, hogy a régiók intelligens és innovatív gazdasági átalakulására, valamint a zöldebb, alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátású Európára fókuszáljon.

Nemzeti szinten az energiaunió irányítási rendszere arra kötelezi a tagállamokat, hogy a 2021-2030 közötti időszakra integrált nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervet készítsenek. Ez a terv ma már a Bizottság által a kohéziós politika összefüggésében javasolt korszerűsített előfeltételek részét képezi, az energiahatékonysággal és a megújuló energiával összefüggő számos egyéb intézkedés mellett.

Az irányítási rendszer és a reform szempontjai valóban kulcsfontosságúak a sikerhez. Az energiaunió irányítási rendszere és az európai szemeszter keretében megfogalmazott vonatkozó ajánlásokat a programozási és a végrehajtási szakaszban végig figyelembe kell venni.

A javasolt Európai Városfejlesztési Kezdeményezés az uniós városfejlesztési menetrendre alapozva szintén megerősíti a jelenlegi intézkedéseket. Elősegíti az innovatív beruházásokat, miközben egy új koherens megközelítés érdekében összevontja a különféle finanszírozási eszközöket, amelyeket a városok arra használhatnak fel, hogy egyszerűbben fejlesszenek intelligens, alacsony szén-dioxid-kibocsátású rendszereket. Ugyanakkor az Interregben a határokon átnyúló programok minden eddiginél jobban összpontosíthatnak az intézményi együttműködésre, hogy megoldják a határokon átnyúló problémákat, és közös szolgáltatásokba fektessenek be, amelyek a fenntarthatóbb energiarendszerhez mind fontosak.

A magánberuházások kiegészítése

A végső politikai cél az életképes energiapiacok létrehozása. Az ezen a területen megvalósuló befektetések oroszánrészt magánfinanszírozási forrásokból kellene fedezni, hiszen a megújuló energiára vagy infrastruktúrára irányuló projektek jövedelemtermelő hatásúak, míg az energiahatékonysággal kapcsolatos beruházások eredményeként kevesebbet kell fizetni az energiáért.

A közfinanszírozásra akkor kellene sort keríteni, amikor a piaci hiányosságok miatt finanszírozási rések keletkeznek. A tagállamoknak és a régióknak biztosítaniuk kell, hogy a közfinanszírozás ne helyettesítse, hanem kiegészítse és növelje a magánberuházásokat, adott esetben az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal összhangban.

Mivel a tervek szerint a kohéziós politikai források a 2021-2027 közötti időszakban szűkösebbek lesznek, növelni kell a pénzügyi eszközök általános jelentőségét. Ez összhangban áll azzal az általános céllal, amely szerint a helyszínen kell ösztönözni a beruházásokat, ezzel egyidejűleg pedig a magánberuházásokat is maximalizálni kell. Ezzel egy időben a gazdasági, társadalmi

és területi kohézió átfogó politikai célkitűzéseinek eléréséhez szükséges rugalmasság is megmarad.

Ahol a tevékenységek egyes részei nem termelnek bevételt vagy nem eredményeznek megtakarításokat, pénzügyi eszközökkel kombinált támogatásokkal lehetne segíteni, például az innovatív technológiák bővítésének vagy olyan társadalmi problémák kezelésének elősegítésével, mint az energiaszegénység.

Új rendszerek ösztönzése

Gazdaságunkban és társadalmunkban jelentős változásokra van szükség ahhoz, hogy elérjük az EU hosszú távú célkitűzéseit. A tiszta és méltányos energiaátállítás rendszerszintű megoldásokat igényel, nem pedig a meglévő rendszerek optimalizálását.

Minden szinten fontos kialakítani a releváns tudást és know-how-t a különféle szereplők között. Megfelelő koordináció szükséges az összes érdekelt fél között, tartozzanak akár a közszférához, akár a magánszférához, például a különféle támogatási eszközök kidolgozása terén.

A kísérő intézkedések közé tartozhat a tiszta energiára történő átállítás irányításához szükséges regionális és helyi kapacitás kiépítése. Valamennyi érintett szereplőt, azaz a civil szervezeteket, vállalkozásokat, kutatókat vagy hatóságokat is be kell vonni.

Különösen az országok közötti tapasztalatcsere fejlesztheti a köz- és a magánszférához tartozó érdekelt felek kapacitását. Uniós szinten pedig az energetikai és irányító hatóságok (EMA) hálózata tölthet be hasznos szerepet. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<https://europa.eu/!jN48TP>

